

Opa en kleinzoon lopen door de natuur (met rechts filmmaker Stadjer Sam van Zoest). Foto: Sam van Zoest

Film Sam van Zoest dwingt na te denken over de toekomst

Met de film *De Eeuw van Mijn Opa* brengt Sam van Zoest de urgentie van de klimaatcrisis in beeld. De filmmaker dwingt de kijker met een knop in de hand de juiste keuzes te maken voor de toekomst. Of niet.

GRONINGEN In de film *De Eeuw van Mijn Opa* kijken een kleinzoon en zijn opa terug op de 21e eeuw. In het jaar 2100 navigeren beiden door een geschiedenis van de toekomst. Hoe de toekomst eruit ziet? Dat bepaalt de kijker. Met een knop in de hand kunnen in totaal zo'n 20.000 keuzes gemaakt worden om op een ideaal toekomstbeeld uit te komen. Of niet. Sam van Zoest (26) filmde 40 scènes voor drie eindscenario's. Een daarvan is - volgens Van Zoest - een ideale wereld, de tweede is een vlucht van de aarde naar een ruimtekolonie, de laatste toont de wereld als lege desolate plek waar alleen nog mais groeit.

„De film wilde ik niet uitstellen. Het klimaat of beter de klimaatcrisis is voor mij te urgent om te laten liggen. Keuzes van nu hebben gevolgen voor straks. Daarom stelt in jaar 2100 een kleinzoon aan zijn opa de vraag: 'Opa wat is er afgelopen 100 jaar gebeurd?'”

Coronabeperkingen belemmeren ook de filmwereld. Van Zoest kon in zijn huidige woonplaats Amsterdam geen studio en geen mensen vinden om zijn film te maken. De geboren en getogen Stad-

jer week uit naar de garagebox van zijn ouders in Groningen.

Koppig

De op een woonboot bij het Zuiderpark geboren Van Zoest groeide op in Lewenborg, Haren en de Reitdiepwijk. Zijn ouders wonen daar nog steeds, Van Zoest zelf verhuisde drie jaar geleden naar de hoofdstad.

In zijn jeugd raakte hij al verslingerd aan film „Als kind was ik best verlegen en introvert. Met animatie maakte ik mijn eigen wereld met tekeningen en stopmotion. Door beweging lijkt het sterk op de echte wereld.” Als 12-jarige maakte Van Zoest filmpjes met vrienden en groeide het besluit om later iets te gaan doen met film. „Al toen ik 8 jaar oud was vertelde ik mijn ouders dat ik regisseur wilde worden. Dat is niet meer veranderd. Ik doe nu wat ik altijd heb willen doen. Ik ben koppig. Als ik iets wil, dan ga ik ervoor.” Van Zoest is filmmaker, regisseur en schrijver. Eerder dit jaar maakte hij de experimentele fictiefilm *De Vrouw Die Bang Was Om Te Verdwijnen*. De film was onder meer te zien op het Noordelijk Film Festival. Van Zoest: „De garagebox

kwam mooi uit, mijn vader had die net geïsoleerd. Voor het eerst stond die een keer niet vol met oude spullen en boten. Mijn vader bouwt boten. Het is een hele mooie plek om te draaien”, zegt Van Zoest. Naast twee acteurs (Van Zoest speelt zelf de kleinzoon) bestond de crew uit een make-up artist: „In de film is de opa om en nabij 100 jaar oud, de acteur is dat niet en dan is make-up handig.” Verder twee cameramannen, de ouders van Van Zoest zorgden voor de catering.

Naast de garagebox diende het Suikerterrein als locatie voor het tweede donkere scenario. „Maar de ideale

Lauwersmeergebied. Foto: Sam van Zoest

wereld draaiden we in het Lauwersmeergebied. Het is er groen, je kunt er heerlijk wandelen. Bij het laatste shot zien kleinzoon en grootvader de skyline van een stad. Een circulaire stad met groene gebouwen. Een stad van de toekomst. Daar is de mens geslaagd om in harmonie te leven met de natuur, met een behoorlijke welvaart.”

Ideale wereld

Hoe de kijker in die ideale wereld terecht komt, hangt volledig af van de keuzes met de knop. Voor dit interactieve element van de film gebruikt Van Zoest software van Eko. Deze Amerikaanse startup biedt filmmakers een platform die met zogenaamde 'interactives' willen experimenteren.

Door het steeds overspringen naar een andere tijdlijn was het onmogelijk de film in chronologische volgorde op te nemen. „Per shot moesten we rekening houden met de scènes die daaraan voorafgingen en die erop volgden. Een heel gedoe.” *De Eeuw van Mijn Opa* is in drie dagen opgenomen. Overdag draaide de filmmaker op locatie, 's avonds werden de drie eindscenario's vastgelegd. Veel kijkers komen uit op één van de donkere scenario's,

constateert Van Zoest. De route wordt bepaald door waar men nieuwsgierig naar is of wat men realistisch vindt, redeneert hij. Met een stap terug - via een bypass - kan opnieuw worden gekozen. Van Zoest raadt dat af: „Je kunt teleurgesteld zijn, maar wie weet staat je verder op een verrassing te wachten.”

Keuzes en consequenties

Belangrijk in de film is het moment dat opa de rollen omdraait en aan zijn kleinzoon vraagt of hij gelukkig is. „De vraag voor de kleinzoon is eigenlijk voor de kijker. Kiest die vanuit het perspectief van de kleinzoon of van zichzelf? Ik hoop dat kijkers zich gaan afvragen of ze gelukkig zijn geworden door al hun keuzes. Bij de meeste scènes in de film kiest de computer wanneer de kijker dat niet doet. Echter bij deze vraag is de kijker verplicht dat zelf te doen. Met alle consequenties van dien. Met de film wil ik graag dat mensen gaan nadenken over het klimaatvraagstuk met een blik op de toekomst.”

Bekijk de film van Sam van Zoest op eeuwvanmijnopa.nl. ■

Albert-Jan Garama

GRONINGEN

Luisterroute als alternatief Winterwelvaart

Winterwelvaart, het jaarlijkse evenement rond historisch varend erfgoed in Groningen, Zoutkamp en Sappemeer gaat vanwege de coronapandemie niet door. Er komen geen historische schepen en er is geen theater- en muziekprogramma. Wel is er een theatrale luisterroute langs monumenten en andere bezienswaardigheden. Deze is vanaf 18 december te beluisteren via www.winterwelvaart.nl.

GRONINGEN

Ombouw Grote Markt kost 15 miljoen

Een nota van 15 miljoen euro; daarop rekent Groningen voor de herinrichting van de Grote Markt. De financiering is nog niet geheel rond volgens wethouder Roeland van der Schaaf. De Grote Markt moet een ontmoetingsplek worden met onder meer zitplekken. Er staan informatiepanelen in het Forum, tot 25 november kan iedereen zijn zegje doen.

GRONINGEN

Scholenmarkt brugklassers en ouders

Omdat er geen fysieke bijeenkomsten georganiseerd kunnen worden, presenteren scholen voor voortgezet onderwijs zich van 16 tot 25 november op online platform scholenmarktgroningen.nl. De voorlichting is voor leerlingen van groep 8, en hun ouders, die een passende middelbare school zoeken. Aanmelden voor kennissessies kan op scholenmarktgroningen.nl.

GRONINGEN

Boekpresentatie Wanders en Van Hoogdalem

In de Week tegen Kinder mishandeling presenteert Het Kopland op 16 november in het Forum het boek *Getekend - Sporen van kindermishandeling*. Een project van voormalig nieuwslezer Gijs Wanders en kunstenaar Herman van Hoogdalem. Verhalen en portretten van mensen die mishandeling hebben meegemaakt worden hierin gecombineerd. Te zien op YouTube kanaal van Forum Groningen.